

Anneke Jagtenberg

Heksie bezemsteel

Is het aardig, om dat tegen een oude vrouw te roepen, alleen maar omdat ze gebogen loopt, een kromme neus heeft en een zwarte kat?

Helemaal niet aardig, dat ben ik met je eens. Toch ga ik je nu vertellen van een jongen - niet eens zo'n erg nare jongen - die 'Heksie Bezemsteel', riep tegen een juffrouw van een snoepwinkeltje vlak bij zijn school.

Jopie Groenzoeter heette hij en hij zat in de tweede klas.

Juffrouw Van Dalen, de juffrouw op school, kon het best met hem vinden, en hij met de juffrouw, hij had alleen nu en dan rare invallen. Bevlieginkjes, noemde juf dat. „Jopie Groenzoeter, heb je weer een bevlieginkje? Ga dan even op de gang staan, tot je zelf denkt, dat het over is.”

Het duurde nooit lang tot het over was. Na een minuut of vijf op de gang, klopte Jopie netjes aan, vroeg of hij weer mocht binnen komen en dan had juf de rest van de tijd geen kind meer aan hem.

Verder was Jopie een eerste klas snoeper. De tandarts kon nog zulke mooie plaatjes uitdelen, waarop te lezen stond: 'Trek in snoep? Neem een appel' - Jopie voelde meer voor: 'Trek in snoep? Neem een heleboel'.

Toen er dan ook vlak bij school een nieuw snoepwinkeltje werd geopend, was Jopie er als de kippen bij om er een kwartje - van z'n oma - in dropstaafjes en klapkauwgum om te zetten.

'Ping-Pang', deed een bel boven aan de deur, en daar stond Jopie voor een toonbank, waar nu werkelijk alles waar de tandarts zo'n hekel aan had lag uitgesteld: dropstaafjes, kauwgumballen, zwart op wit, zuurstokken, en zo meer en achter die toonbank zag Jopie een gebogen vrouwtje met een soort van haakneus; op haar schouder zat een zwarte kat met felle, gele ogen.

Precies de heks van Hans en Grietje, dacht Jopie, keek het vrouwtje twee minuten zonder iets te zeggen strak aan en rende toen ineens als een haas de winkel uit - bom! tegen zijn vriend Frits aan, die juist met een kwartje van zijn oma wou binnengaan om dropstaafjes en zwart op wit in te slaan.

„Ga mee,” zei Jopie lacherig. „Daar binnen zit de heks van Hans en Grietje. Ze stopt je misschien wel in haar kolenhok en gaat je vetmesten.”

En toen waren ze samen naar een oud vertrouwd adres gegaan, om de kwartjes te besteden.

Misschien zou het daar bij gebleven zijn, als er niet een paar dagen later kaartjes bij de mensen in de bus waren gestopt:

GEOPEND:

Snoepwinkel IN DE RODE WIJNBAL
Alle soorten snoepgoed
Lage prijzen. Beleefd aanbevelend,

H. REKS

Iepengracht 23

Frits had zo'n kaartje bij zich toen hij op school kwam. „Dat is dat winkeltje, waar

jij toen uitgelopen bent," zei hij, „omdat er een heks achter de toonbank stond. Nou, daar is niks van aan! En ik ga eens kijken wat er allemaal te koop is.”

Jopie las het kaartje vol aandacht en riep toen uit: „Nou, wat heb ik gezegd? Ze heet juffrouw Reks en ze is een heks.” En of Frits al beweerde dat heksen niet bestonden, Jopie zei: „Juffrouw Reks bestaat wèl” en daar kon Frits niet veel op terugzeggen.

Toen ze die dag uit school kwamen - het was vier uur, maar al een beetje donker, want 't liep naar de kerstvakantie - zag Jopie het gebogen figuurtje van de juffrouw uit de snoepwinkel voor zich uit lopen.

„Daar heb je d'r,” fluisterde hij en gaf Frits een stomp. „Daar heb je die heks van dat winkeltje. Laten we Heksie Bezemsteel tegen haar roepen.”

„Niet doen,” fluisterde Frits terug, maar toen werd Jopie juist erg dapper en schreeuwde: „Heksie Bezemsteel!”

Daarna rende hij meteen een zijstraat in - zo erg dapper was hij dus ook weer niet - en Frits rende mee van de schrik.

Was het daar nu maar bij gebleven, dan was er niets gebeurd. Maar van die dag af, als Jopie voorbij dat winkeltje kwam, kon hij het niet laten om als een dolle het deurtje open te gooien, 'Heksie Bezemsteel', te brullen en weg te rennen.

Eenmaal durfde hij een eind verderop stilstaan en omkijken. Hij zag toen juffrouw Reks voor haar winkeltje staan, met haar vuist dreigend omhoog.

Die kan me toch niet krijgen, dacht Jopie. Toch rende hij met een reuzenvaart naar huis.

Niet lang voor de kerstvakantie had Jopie op school iets in zijn kastje, dat hij Frits wou laten zien. Frits zat naast hem, en Jopie stootte hem aan en fluisterde: „Kijk eens wat ik hier heb! Een rotje!”

„Heb je een ratje?” vroeg Frits. „Hoe kom je daaraan?” en hij keek een beetje of hij griezelde.

„Nee, een rotje,” zei Jopie zachtjes met één oog naar juf, die iets in de kast aan het zoeken was. En hij liet een rond blauw dingetje zien, zoiets als een batterij, waar een ijzeren staafje uitstak.

„Dat is voor oudejaarsavond,” legde hij uit. „’t Geeft een reuzenknal als je het aansteekt en dan weggooit. Dat ga ik straks in het winkeltje van Heksie Bezemsteel naar binnen gooien, schrikt dat mens zich ’t mikmak. Net goed!”

Frits wou eigenlijk zeggen: „Waarom moet je haar laten schrikken? Ze heeft je nog nooit wat gedaan.” Maar hij vroeg alleen: „Heb je dan lucifers?”

„Nou en of,” zei Jopie trots en liet een vol doosje zien. „Uit de keuken gepakt.”

Toen riep de juffrouw: „Jopie en Frits! Is het uit met dat gebabbel? Doorwerken, denk er om!”

Om vier uur stond Frits’ moeder voor de school. Ze zouden samen een nieuwe broek

en schoenen kopen. Daardoor wist Frits niet of Jopie werkelijk zoals hij van plan was dat rotje bij juffrouw Reks naar binnen had gegooid. En het hem vragen kon hij ook niet, want de juffrouw had hem meteen toen hij binnenkwam op een andere plaats gezet.

„Frits en Joop kunnen beter niet meer naast elkaar,” had ze gezegd. „Die praten me te veel samen.”

Dan vraag ik het wel in het speelkwartier, dacht hij, maar dat hoefde niet meer. Want o heden o heden, de les was nog niet lang aan de gang, of daar kwam het schoolhoofd binnen. En boos dat hij er uit zag! ‘t Was echt wel een aardige man; hij kon grapjes maken dat ze allemaal gierden van het lachen, maar nu stond zijn gezicht niet naar grapjes, nee, helemaal niet. Hij had zijn bril niet op en zijn ogen waren heel streng.

„Juffrouw Van Dalen, ik kom over iets praten dat niet zo prettig is,” zei hij. „Kan het even?”

„Natuurlijk, meneer,” zei juf en je kon zien dat ze schrok. „Kinderen, pennen in de gleuf en armen over elkaar.”

De meester keek eerst eens de klas rond, zijn ogen gingen van het ene kind naar het andere. Toen zei hij: „Er is iets heel naars gebeurd in een snoepwinkeltje hier vlak bij de school. Daar is gisteren iets naar binnen gegooid dat met een knal uit elkaar spatte. Eerst werd de deur opengegooid, een jongen riep Heksie Bezemsteel en toen klonk er een knal en juffrouw Reks van het winkeltje schrok en haar poes schrok. Juffrouw Reks viel over de poes en bezeerde zich zo, dat ze niet meer overeind kon komen en de poes is het winkeltje uitgerend en niet meer terug gekomen. Iemand die wat kwam kopen heeft haar naar bed geholpen en een dokter gehaald, en die iemand heeft nog een tijd naar de poes lopen zoeken, maar die was niet meer te vinden. En nu zit juffrouw Reks op een stoel met haar been op een andere stoel en is nog het meest verdrietig over die poes. Ze heeft haar bovenbuurman verteld dat er al altijd een jongen haar deurtje opengooide en ‘Heksie Bezemsteel!’ schreeuwde. En dat ze altijd wel dacht dat die jongen van deze school was, omdat er hier niet veel andere scholen in de buurt zijn en het meestal meteen na vieren gebeurde, maar dat ze er nooit over was komen klagen, omdat ze had gedacht: ‘t zal vanzelf wel weer overgaan. Maar die buurman was nu naar school gekomen. Meester, had hij gezegd, dit wordt toch te gek. Ik ben zelf vroeger óók een rakker geweest, maar een oude juffrouw laten schrikken en uitschelden, dat had ik toch niet in mijn hoofd gehaald. - En nu wil ik wel eens weten,” zei de meester, „of het een jongen van mijn school is die deze laffe streken heeft uitgehaald! Die arme vrouw, die daar met haar been op een stoel moet zitten en ondertussen verdriet heeft om haar weggelopen poes, waar ze heel veel van houdt! Dat is toch erg. Als het een jongen van deze klas is die dat gedaan heeft, laat hij het dan vertellen. Dan kunnen we zien wat er te doen valt om er iets van goed te maken.”

Er viel een stilte. Niemand zei iets. De meester en ook juf keken ernstig de klas rond. Daar stak een van de meisjes, Tineke Terlingen, haar vinger op.

„Meester, ik denk dat wij die poes hebben,” zei ze. „Gisteravond laat ging mijn moeder vast de vuilniszak buiten zetten en toen kwam ze binnen met een zwarte poes op haar arm. Ze zei dat ze die op de stoep gevonden had. Ze heeft hem melk gegeven en wat eten en vanmorgen lag hij op een stoeltje bij de kachel. Een lief dier, nou!”

„Tineke, hebben jullie wel een mandje waar die poes in kan?” vroeg de meester.

„Ja meester.”

„Breng jij dan om vier uur die poes naar dat winkeltje en vraag of die van haar is; dan hebben we die kwestie tenminste opgelost. Dat doet me dan weer wat plezier! Maar nu over dat andere, over dat schelden en dat gooien met dat rotje, want zo heet zo'n ding toch, is het niet?"

Ze knikten allemaal ijverig.

„Wie heeft dat op zijn geweten?"

Niemand antwoordde, ook Jopie Groenzoeter niet. Ik kijk wel uit, dacht hij, als die Frits ook maar zijn mond houdt. En dat dééd Frits; die wou geen verklikker zijn.

„Nu," zei de meester toen, „'t is ook niet gezegd dat het een jongen van deze klas, zelfs niet dat het een jongen van deze schóól is. Ik hoop dat maar. Als de jongen die het gedaan heeft wel in deze klas zit, laat hij het dan alsjeblijft om vier uur aan mij of aan juffrouw Van Dalen komen vertellen. Dan kunnen we zien wat eraan te doen is.

De meester ging weg en het bleef stil in de klas. Het viel niemand op dat Jopie veel meer kleur had dan anders; alleen Frits draaide zich om en keek naar hem.

Niemand kwam bij de meester om te vertellen dat hij de narigheid bij juffrouw Reks op zijn geweten had. Wel vertelde Tineke de volgende dag dat de poes werkelijk in het snoepwinkeltje thuishoorde. Haar ogen straalden ervan.

„Blij dat ze was," zei Tineke. „Ze wou me allemaal snoep uit haar winkeltje geven, maar dat heb ik niet aangenomen. En moeder vond dat ik gelijk had. En weet je wat moeder nog meer zei? Dat we allemaal wat geld van huis mee moeten nemen; een dubbeltje of een kwartje en dan wat fruit voor haar kopen."

„Dat is een goed idee," zei juf. „Een kind heeft haar die narigheid bezorgd en andere kinderen proberen er iets van goed te maken."

Iedereen bracht wat mee, óók Jopie. En juf verzamelde het geld en kocht er wat lekkere druiven en sinaasappels voor. „Ik ga met je mee, om het er heen te brengen Tineke. Maar zullen we dan ook een jongen meenemen en die door loten aanwijzen?" zei juf. „Een getal onder twintig, jongens, ik schrijf het hier achter op het bord."

En het was Jopie Groenzoeter die het goede getal noemde! Hij had eigenlijk niet willen meeraden, maar hij dacht: Dat kan ik niet doen. Maar ik wil het niet winnen. Ik noem een gek getal, nul bijvoorbeeld.

En toen wàs het nul, dat zul je altijd zien!

Ja hij moest mee. Méé, door het deurtje dat hij zo vaak had opengegooid, méé door dat winkeltje waar juffrouw Reks door zijn schuld zo lelijk was gevallen, en mee de achterkamer in, waar juffrouw Reks met een been in stijf verband op een stoel zat en waar de teruggekeerde poes ijverig om iedereen heen liep te strijken.

Jopie durfde niet goed naar juffrouw Reks te kijken en helemaal niet naar dat been in verband. Hij hoorde wel haar stem, een heel aardige, vriendelijke stem.

„O, wat ben ik daar blij mee," zei die stem, „wat een mooie druiven en wat een grote sinaasappels! Hebben de kinderen daarvoor geld opgehaald? Wilt u ze dan heel hartelijk bedanken? Wat een geluk dat er toch zoveel aardige kinderen bestaan!"

„Die jongen waardoor u zo gevallen bent was anders niet zo aardig," zei de juf. „We weten niet wie het is, hij kan wel van een andere school zijn maar wij vonden het allemaal een nare strek, hè jongens?"

„Nou en of!" zei Tineke. Jopie zei niets, die knikte maar wat. Ze namen afscheid van juffrouw Reks en wensten haar het beste.

De kerstvakantie was begonnen en voor de deur van het snoepwinkeltje wensten Tineke en Jopie hùn juf een prettige vakantie toe en gingen toen ieder hun eigen weg.

Maar toen Jopie 's avonds in bed lag, kon hij niet slapen. Hij moest zoveel denken (en daar had Jopie doorgaans niet zoveel last van).

„Ik ga haar een kerstbrood geven,” besloot hij toen. „Ik vraag of ik geld uit mijn spaarpot mag halen.” En met die gedachte sliep hij eindelijk in . . .

„Natuurlijk Jopie,” zei moeder de volgende dag, „voor zoiets mag je altijd geld uit je spaarpot halen. Erg lief van je bedacht jong.”

Die Jopie! Hij werd geprezen, maar hij voelde wel dat het niet erg op zijn plaats was. Hij had zijn moeder niet verteld wat hij juffrouw Reks had toegeschreeuwd. En niets verteld van dat rotje.

Nou ja, als ze dat kerstbrood van me gehad heeft, dan is alles weer in orde, dacht hij. Maar ik ga niet weer die achterkamer in. Ze hoeft niet te weten dat het van mij komt en ik wil dat been in verband niet meer zien. Ik doe dat winkeldeurtje open, gooi dat brood naar binnen, doe 't deurtje weer dicht en ren weg!

Ja, dat was niet zo moeilijk voor Jopie: deurtje open, iets naar binnen gooien, wegrennen - dat had hij wel meer gedaan! Maar toen hij aankwam bij 'De rode Wijnbal' was het deurtje op slot - en daar stond hij met zijn kerstbrood.

„Aanbellen? Voor geen goud,” dacht Jopie. En net wilde hij, met zijn brood rechtsomkeert maken, toen een stem zei: „Moet je bij juffrouw Reks zijn, kerel? Wacht, laat mij dan even de deur voor je openmaken. Ik ben de bovenbuurman en ik heb de sleutel.”

Er was geen ontkomen aan. Jopie moest mee, door het donkere winkeltje naar de gezellig verlichte achterkamer.

Daar zat juffrouw Reks. Ze had de radio aan en luisterde naar mooie kerstmuziek. Maar toen Jopie en de buurman binnenkwamen, zette ze meteen de radio af en riep blij: „Kijk, kijk, bezoek, is dat even fijn! Wil je een glas cola, beste jongen? Och buurman, schenk even voor hem in, je weet waar het staat!”

En toen Jopie het kerstbrood op tafel legde, sloeg ze de handen in elkaar en kon geen woorden vinden om hem te bedanken.

„Zie je buurman, wat die beste kerel me daar komt brengen? Ik zeg toch, dat de meeste kinderen hartjes van goud hebben!”

„Behalve dan toch die jou heeft laten vallen,” zei de buurman. „Maar ik ga nu weer naar boven. Hier jongen, de sleutel. Gooi die straks maar bij mij door de bus. Dat kun je toch wel, hè?”

„Ja, meneer,” mompelde Jopie.

En daar zat hij nu. Hij nam kleine slokjes van de cola en knabbelde wat aan chocoladekransjes - uit het winkeltje natuurlijk, dacht hij - en ondertussen praatte juffrouw Reks tegen hem, zo aardig en vriendelijk dat hij zich helemaal op zijn gemak begon te voelen.

Maar ineens kreeg hij een schok, want hij hoorde juffrouw Reks zeggen:

„Wat is het toch jammer dat er ook on aardige kinderen zijn. Als ik jou zo zie zitten, kan ik me niet voorstellen dat een andere jongen mij steeds heeft uitgescholden en zo'n akelig knalding bij me naar binnen heeft gegooid. Hij heeft er misschien niet erg bij nagedacht en ik ben ook niet echt boos op hem, maar ik wou toch dat ik wist wie het was. Dan zou ik eens vriendelijk met hem praten. Zeg, als jij er eens achter komt wie het geweest is, vraag hem dan hier te komen. Ik zal hem heus niet opeten . . .” en toen begon ze erg te lachen. „Al lijkt ik dan ook op de heks van Hans en Grietje.”

En die rare Jopie, die eigenlijk niet eens had willen binnenkomen, maar het kerstbrood had willen neerleggen en hard weglopen, zei ineens:

„Ik heb het gedaan.”

Het drong eerst nog niet eens tot juffrouw Reks door. Ze was nog aan het lachen om haar eigen grapje en zei: „Wát heb je gedaan, beste jongen?”

„U uitgescholden en met dat rotje gegooid,” zei Jopie zacht.

„Heb jij . . .” Juffrouw Reks lachte nu ineens niet meer en keek hem aan. „Jij???”

„Ja, ik . . .” Jopie wilde nu het liefst weglopen, maar dat deed hij niet. Hij zat heel stil op het puntje van zijn stoel. Hij keek niet naar juffrouw Reks, maar naar een bloemetje op het vloerkleed. En toen voelde hij een hand onder zijn kin en de aardige stem van juffrouw Reks zei: „Geef me een hand kerel. Wat vind ik het fijn dat je me dát vertelt! Nu kan ik weer rustig in mijn winkeltje staan, want ik weet zeker dat jij me niet meer plagen zult.”

En je kunt er van opaan dat Jopie juffrouw Reks niet meer heeft geplaagd. Hij werd een vriendje van haar. Soms, als hij wat laat uit school kwam, zei zijn moeder: „Zeker weer juffrouw Reks geholpen, hè?” „Ja,” zei Jopie dan, „geholpen met de pakken. Er was weer snoepgoed aangekomen.”

En het hoofd van de school kreeg een paar dagen later een briefje van juffrouw Reks, waarin stond dat ze nu wist welke jongen dat rotje had gegooid. Maar ze waren nu goede vrienden, er hoefde niet meer over te worden gesproken.